

Kedves Mindenki!

Nem szoktam gyakran a Facebookon „járni”, de most „Globális Monarchánk”- egy lipid köpenybe burkolt örökítő anyag ki önkényesen „koronát visel” - arra készítetett, hogy mint nagyon sok jószándékú társunk én is megosszak néhány gondolatot egy általam írt szándékaim szerint „MC” (azaz Morally Correct) mese formájában. Sok szeretettel. Az angol verzió is felkerül amint elkészítettem azon ismerőseim számára akiknek már a magyar nyelv megértése nehezzé vált, vagy nem is értették soha. Remélem sikerül Néhányotoknak és gyermekeiteknek örömet szereznem vele. Íme:

A minap hűséges magyar vizsálmát - kinek hívóneve Matyi, bár nőtény, mert a Matild név beceneve ugyan úgy Matyi, mint a Mátyás névé -, sétálni vittem délben.¹

Matyi kutyával séta közben egyik szeretett útvonalunkat jártuk mai időnkre tekintettel szigorúan „séta célzattal”, mikor az Avar utca 9-es ház előtt egy vastag borítékot találtunk a földön. Nicsak, mi lehet ez? Hinné bárki? Pont a ház előtt ahol Tersánszky Józsi Jenő töltötte élete utolsó 31 évét. Egy levél. A borítékon, mely nyitva volt, ez állt: Mókus Gyerekek. Feladóként a gyerek koromból jól ismert név volt olvasható: Misi Mókus.

Hű, mit találtam. Nagyon kíváncsi lettem, mielőbb el szerettem volna olvasni, ezért siettünk haza, hogy fotelba kuckózva magam, elolvashassam. Nagyon tanulságos levél. Misi Mókus gyerekként is jó tanító volt, hátmég felnőtt korában. Mi állt a levélben? Alább megosztom:

„Kedves Mókus Gyerekek!

Bizonyára hallottatok rólam. Misi vagyok, az a Mókus akiről már annyit hallottatok. Biztos vagyok benne, szüleitek máig mesélnek rólam nektek. Gyerekkori kalandjaimról vagyok híres. Lázadásomról, mikor szüleimet megijesztve elszöktem otthonról és bejártam a világot. Mert amint tudjátok, nem szerettem tanulni. Azt gondoltam, az iskola teljesen felesleges dolog. Megettem a „tananyagot” a télire félretett termést, mellyel a tanárunk arra akart tanítani, ha jön a tél, nincs termés a fákön, most jó időben kell összegyűjtenünk és télire elraktározunk az élelmet. De engem nem érdekelt.

Ma már tudom, balga voltam. De most már én is tanítok kicsi mókusgyerekeket. Nagyon élvezem ezt a hivatást. A jövőt alakítom azzal, hogy milyen módon tanítom a kis mókusainkat. Mindig lelkes vagyok, törekszem arra, hogy érdekesen magyarázzak, kíváncsiságot keltsek és tudásszomjat. Az én osztályomban senki sem eszi meg a „tananyagot” és senkinek sem jut eszébe az iskola mellé járni. Dehogy. Már korán bent vannak a mókusaim, játszanak reggel mielőtt tanulni kezdünk, nagyon örülnek egymásnak és az új napnak. Mert minden nap új ismereteket hoz nekik, érdekesebbnél érdekesebb dolgokat. Hogy van az, hogy más kismókusok nem járnak szívesen a mókusiskolába és sokszor szüleik azt mondják nekik: „Mi ez a sok lecke, kínoznak benneteket? Itt a játék ideje, most vagytok kicsik, játszatok.” De az én osztályom különleges. A kis mókusaim szülei engem támogatnak. Mókuskáik megtanulták, ha hazamennek, első a kötelesség, a házi feladat, utána ha kész, jöhet a játék. A szülők biztatják azokat a mókusokat kiknek nehezebben megy a tanulás, de én is próbálok vigyázni, senki se maradjon le. Főleg ne matekból. Jajj, a „mumus” tantárgy. De az én kis mókusaim értik, sőt, élvezik ha megoldanak egy feladatot, visszaellenőrzik és kiderül, végeredményük helyes. A szüleik csodálkoznak. „Mi van ezzel az osztállyal? Senki sem tartja „mumusnak” a matematikát?” Saját kis mókusaikon csodálkoznak. Hogy lehet ez? Közülük sokan nem szerették, gondolták kis mókusaik is örökölték tőlük a rossz készségeket. De meglepetésükre kis mókusaik szeretik a matekot. Kérdezik is tőlem, hogy csinálom, nincs kismókus ki „mumusnak” tekintené e tárgyat. Persze vannak kik gyorsabban megértik az új anyagot, vannak kik lassabban, de vigyázok, egy se akadjon el, mert ha elakad, végleg lemarad, és ő is olyan lesz mint sok felnőtt mókus, „mumusnak” tekinti a matematikát. Pedig az mindig szükséges lesz felnőtt életük során, akkor is ha csak a boltba mennek és ellenőrizni kell a visszajáró pénzt, ki kell számolni mennyi mindent vehet a nála lévő pénzen. De akkor is ha felnőtt mókusként biológiával, kémiával, fizikával, csillagászattal, orvoslással, gyógyszerészettel, építészettel, kivitelezéssel, szobafestéssel, burkolással - és még oly sok minden mással - szeretne foglalkozni. Kis mókusaim nem tudják még mik lesznek igazából, most ők igazi hősök szeretnének lenni, tűzoltók, katonák, mentősök, orvosok, ápolók, úrhajósok, mozdonyvezetők, buszvezetők, villamosvezetők, pilóták, híres színészek, zenészek, balerínák, festők, királykisasszonyok, királyok, detektívek, - és még ki tudja mi minden jut eszükbe.

Én tudom, nagy korukban a legtöbben elfelejtik álmaikat, egyszerűbb, mindennapibb szakmát választanak, és alig várják a nap végén hazaérhessenek a családjukhoz. De ez így szokott lenni, a legtöbben ilyenek vagyunk. Kevesen lesznek „Álmok Álmodói”² és hoznak létre „nagy dolgokat” és emlékeznek rájuk utódaik miután már a porból szólnak hozzájuk. Egyre kevesebbet olvasnak a mókus társadalmunkban. Szegény régi nagyjaink, sokat áldoztak életidejükből, hogy tanítsanak bennünket és mi mit teszünk? Legyintünk, és új technikai vívmányaink felé nyúlunk és azokat választjuk életidőnk szabad részét eltöltendő.

Csodálkozunk, hogy kis mókusaink is kezükben „kütyükkel” járnak kelnek, egymással „kütyük” segítségével beszélgetnek. Pedig régebben ilyen segédeszköz kicsit más formában azoknak a kis mókusoknak segített, akik valamiért nem tudtak természetes úton beszélgetni egymással. De elfelejtettük mi felnőtt mókusok a nagy rohanásban, milyen is volt gyerek mókusnak lenni. Pedig de jó is volt, és milyen jó lenne most is néha gyerek mókussá válni és a kis mókusokkal együtt játszani. De erre már nincs időnk. Az én osztályomban a mókusszülők mégis találnak időt kis mókusaikkal a közös játékokra. Nekem kell tanítanom a kis mókusokat a technikai vívmányok használatára, hogy mikor majd megnőnek, készek legyenek a munkájuk során ezen eszközök használatára. Az alábbiakra tanítom kis mókusaimat.

Tanuljatok mókusok a két lábon járó „simabőrű”³ esetéből. Az éjjel rémálmom volt. Messze a jövőben a „simabőrűekre” nehéz időszak jön. Egy életüket veszélyeztető betegség miatt be kell zárkózniuk otthonaikba. Az egész csodálatos teremtet bolygónkon élő „simabőrűeket” érinti ez a kór. Mi mókusok szerencsések vagyunk. De nem értjük, hova tűntek az utcákról, parkokból, hegyekről, völgyekből a „simabőrűek”, kikhez mint a fákhhoz, hozzászoktunk már. Nem bántanak minket így vannak helyek ahol még közel is megyünk hozzájuk, sőt ha lerakják elénk a mogyorót, diót, érte megyünk és megesszük. Nagy bajt hoz ezen időszak a „simabőrűekre”. Sokan kétségbe esnek, pedig tudják „egységben az erő”. Soha nem szabad vész idején kétségbe esni. Nyugodtnak kell maradni és egységesnek. Ez a túlélés kulcsa. Van egy embercsoport kik megálmodóm, Tersánszky Józsi Jenő nyelvén beszélnek. Áldottak kik e nyelvet beszélik, mert roppant logikus nyelv. Nem is tudják pontosan mihez hasonlít, vitatkoznak egymás közt, honnan is ered. Történetünk szempontjából mindegy is. A lényeg, hogy van és nem halott mint oly

sok másik nyelv. A nyelvet beszélők gyerekei gyönyörű meséken nőhetnek fel. Volt egy közülük ki meséket gyűjtött, biztos hallottatok már róla, Benedek Eleknek hívták. Ő igazi bűvös meséket gyűjtött. Az ő hősei sokszor lettek az „ellenség” által miszlikbe aprítva kalandjaik során és mégis, volt egy társuk aki segítette őket eljutni egyik helyről a másikra, és úgy hívták „Táltos paripa”. A Táltos paripa kis gazdáját mindig feltámasztja, forrasztó fűvel sebeit beforrasztja, kezét, lábát helyre rakja. Mindezt többször is megteszi a bűvös mesék során, mert az ellenség nagyon furfangos ám. De kis hősünk a történet végére többször meggyógyulva, sebeiből a paripa által feltámasztva győzelemre jut. Azok a „simabőrű” gyerekek, kik ilyen történeteken nőnek fel, mindig kitartóak lesznek, szorgalmasak, jó szívűek, másokat segítőek és az életüket annak végeztével, győztesként „letevők”.

A „simabőrűek” e csoportja a rémálmom során fegyelmezetten viselkedett. Bár voltak, kik megosztásra törekedtek, de legtöbben közülük kétségbe nem estek, egységesek maradtak és egymást segítve e kis „kalandot” is túlélve tovább éltek, boldogan, míg meg nem haltak. A „simabőrűek” e kis csoportja kik e különleges nyelvet beszélik mindvégig fennmaradnak míg a Föld Föld marad, mert ők azok akiket „életre ítélték”⁴. Mindig, ahogy történelmük során annyiszor más „simabőrűek” csoportjainak példát mutatva, - bár úgy tűnt összetörtek, legyőzöttek, mégis - idővel megerősödnek és „feltámadnak”.

Mókus gyerekek, tanuljatok e „simabőrű” csoport történelméből. A Kárpát-medencébe érkeztek, de nem azért, hogy másokat bántsanak, üzték őket keletről, majd vezetőjük halálakor nem tudták ki legyen az új vezető. Két csoportra oszlottak, az egyik a régi szokásokra hivatkozva a vérrokonok legöregebb tagját nevezte volna ki vezetőnek (egy „halott nyelvből” eredő megnevezést használva, „seniorátus” elvén gondolkodtak) egy másik csoport ki a nyugati népek gondolkodását helyezte előnybe, az elsőszülött fiát akarta trónra léptetni (szintén a „halott nyelv” elnevezését használva: „primogenitúra” elve). Ekkor kezdődött csoportjuk veszekedése. Innentől történetük során mindig veszekedtek valamin, két részre oszlottak és hagyták az épp régiójukban uralkodó - másik, hozzájuk kívülről érkező -, csoportot magukon uralkodni.

Mókuskáim, tanuljatok ebből, soha se essetek kétségbe, mert a „kétség” rossz vezető, legyetek egységesek, koncentráljatok, hogy a nehéz időszakokat az életetekben áldásnak élhessétek meg.

A rémálomnak indult álmomból mosolyogva ébredtem. Nem értettem miért. Hirtelen beugrott az álom végének emléke. A „simabőrűek” először kétségbeesett, különleges nyelvet beszélő csoportja boldogan él. Egységben. Gyermeküknek mesélik, mit éltek át gyermekként és milyen sokat tanultak azon elsőször borzalmasnak tűnő idők során. De amint vége lett azon időknek, sőt azon borzalmas idők alatt is egyre többen közülük ráébredtek, ez egy áldás, szükségük volt rá. Mert a „boldog békeidők” alatt mint minden más nép is, elfelejtették mi az élet igazi értelme, nem papír, fém, bit és byte - amit korukban csereeszközként, (ők pénznek hívják) használnak – és egyéb „ földi kincsek” gyűjtögetése, hanem életidejük boldogságban eltöltése. Innentől ők is mint egy kis apró magas hegyeken élő csoportja a „simabőrűeknek” - kiknek országát Bhutánnak hívják és mindenki furcsán néz rájuk, mert a számukra a boldogság fontosabb mint a felhalmozott kincsek⁵ – a boldogságra törekszenek és ők bátran élnek, szárnyaikat kitárva repülnek és álmaikat tervekké átfogalmazva, célokká felosztva, kitartóan, megtörhetetlenül és megállíthatatlanul haladnak céljaik szorgalom, kemény munka és kitartás általi megvalósítása felé. Eközben másokat felemelnek, segítenek és irigykedőkkel, gáncsoskodókkal nem törődve - az ilyen társaik cselekedeteit már előre elnézve és megbocsátva -, élik rövidke életüket.

Mert kis mókuskáim, jegyezzétek meg, az életünk nagyon rövid. Ezért mindig becsüljétek meg azokat, kik sok évet megéltek már és történelmünkben sokat láttak saját szemükkel. E bölcs, öreg mókusokhoz mindig fordulhattok, nekik mindig lesz rátok idejük, csak kérjétek meg szüleiteket, vigyenek el benneteket hozzájuk és nyitott füllel hallgassátok történeteiket. Soha se csodálkozzatok, ha történeteiket így kezdik : ”az én időmben”. Mert mire ti is bölcs öreg mókusokká váltok, ti is így fogtok beszélni és azt fogjátok érezni belül fiatalok vagytok, de mókus testetek már nem mozog olyan fürgén, mindent több időbe telik elvégeznetek, fáj is itt is ott is, de ekkorra már tudjátok a titkot, a legfontosabb dolog az életben a szeretet mit adhattok és kaphattok. Ezért arra kérlek benneteket, hogy adjatok e csodaszerből majd

minden körülöttetek élő mókustársatoknak. Mert ne felejtsetek, ez egy olyan csodaszer miből kifogyni soha nem foghattok.

Sok szeretettel, bátorságot, egységet és bölcsességet kívánva:

Misi Mókus”

A levéltől meghatottan gondolkoztam el azon mit is tanít nekünk Tersánszky Józsi Jenő megöregedett Misi Mókusa. Azt hiszem nem csak a mókus gyerekeknek érdemes szavait megfogadni. De hirtelen, gondolataimból a kezemen érzett nedves bökdösés zökkentett ki. Jajj, hát elfelejtettem! Matyi kutyám szokásos jussát kérte, a maréknyi szárazeledelt mely a reggeli és déli séta után kijár neki. Láttam, már nem mélyülök el annyira az olvasásban, már rá is figyelni tudok. Mit volt mit tennem, igaza van. Csak magamra gondoltam, megfelejtkeztem róla, mert nagyon kíváncsi voltam a levélre. Nekem is tanulnom kéne belőle.

Budapest, 2020. március 31. Györe Katalin Zita

U.i.: Soha sem szerettem amikor irodalomból találgattunk mit gondolhatott és honnan vehette szavait a költő, író, így mesémhez „megoldó kulcsot” adok:

1. Nekem a Matyi nevet nőnemű lény megnevezésre használni nem különös, mert az általános iskolánkban dolgozott egy Matyi néni, és gyerekként nem csodálkoztunk a nevén, elfogadtuk, teljes neve neki is Matild volt. Egy 90 éves barátnőm elmesélte, hogy az ő fiatalságának idején nem csak a Matild név tulajdonosait, de a Margit név tulajdonosait is előszeretettel hívták Matyinak. Akkor ezen senki sem csodálkozott, most úton útfélen kapjuk a megjegyzéseket, „jé, Matyi és szuka”? Igen, mert sajnos nagyon rövid távú az emlékezetünk. Minden téren...

2. Az „Álmok Álmodói” elnevezést egy sok évvel ezelőtti Csodák Palotájában megrendezett kiállítás címéből kölcsönöztem

3. A „simabőrű” megnevezést nyilván mindenki tudja, Fekete Istvántól kölcsönöztem, ki szintén nagy mesélőnk, s a Vuk című történetében használta.

4. Vidnyánszky Attila szavait idéztem, „életre ítélve” melyet egy vele készült rádió interjú során mondott. Az interjút a KarcFM Rádió kulturális ajánló műsorában hallottam.

5. Bhutánban a Gross Domestic Product (GDP, bruttó hazai termék) helyett, Gross Domestic Happiness-t (GDH, bruttó hazai boldogság) mérnek s társadalmuk sikerét ennek emelkedésében látják ismereteim szerint.